

HE 94/2024 vp

Kansaneläkelaitoksen lausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain 54 §:n muuttamisesta ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain 25 §:n 4 momentin kumoamisesta

Kansaneläkelaitos (jäljempänä Kela) kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon asiassa.

Koska esityksellä on tarkoitus muuttaa voimassa oleva Uudenmaan potilastietojen käsittelyä koskeva väliaikainen ratkaisu pysyväksi, ei esityksestä aiheutuisi teknisiä muutostöimenpiteitä Kelan järjestämiin sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin (Kanta-palvelut). Vastaavasti, koska esityksellä ei muutettaisi olemassa olevia toimintatapoja, ei esityksestä aiheutuisi Kanta-palveluihin välittömiä kansalaisviestintätoimenpiteitä tai Kanta-palveluja koskevan informoinnin (asiakastietolain 68 §) uudelleenantamista. Näiltä osin Kela pitää esitystä kannatettavana.

Yleisesti ottaen on kuitenkin huomioitava, että potilastietojen luovutustenhallintaan koskeva sääntely muodostaa kansalaisasiakkaan näkökulmasta vaikeaselkoisen kokonaisuuden. Tätä kokonaisuutta vaikeuttaa Uudenmaan julkisten palvelunantajien tiedonsaantioikeuksia koskeva poikkeus, jonka johdosta tiedonsaantioikeus määräytyy Uudellamaalla eritavoin kuin muualla Suomessa. Esityksen perusteella on edelleen vaikea hahmottaa, minkä vuoksi potilastietojen luovutus Uudenmaan hyvinvointialueiden sekä Helsingin kaupungin välillä ei edellytä potilaan antamaa luovutuslupaa ja toisaalta, miksi Uudellamaalla potilaalla tulee olla oikeus kieltää julkisessa perusterveydenhuollossa kirjattujen potilastietojen luovuttaminen erikoissairaanhoidon.

Mikäli esitystä päädyttäisiin eduskuntakäsittelyssä muuttamaan, on tältä osin huomioitava, että mahdolliset muutokset Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän tiedonsaantioikeuksiin edellyttäisivät muutoksia palvelunantajien käytössä ole-

21.10.2024

[Liite X]

KELA/6400/2024

viin tietojärjestelmiin sekä Kanta-palvelujen potilastietovarantoon, jolloin näiden muutosten toimeenpanolle tulisi varata riittävä siirtymäaika, eikä nykyinen sote-voimaanpanolain (616/2021) 64 a §:n mukainen voimassaoloaika ole riittävä mahdollisten muutosten toteuttamiseen. Muutoinkin Kela katsoo, ettei tällaisia muutoksia olisi mahdollista tehdä eduskuntakäsittelyssä ennen tarvittavien muutostoimenpiteiden tarkempaa arviointia.

Tuomas Meriruoho

juristi, Kela Kanta-palvelut

Jakelu        Sosiaali- ja terveysvaliokunta